

Gaslighting.

Ik draai de laatste schroef vast en controleer nog even of alles goed aangesloten is. 'Perfect, dit kan niemand beter.' Ik haal opgelucht adem. Dit heeft minder tijd in beslag genomen dan ik gevreesd had. Een goede voorbereiding en een uitgebreide handleiding doen wonderen.

Nu nog snel al het materiaal terug op zijn plaats leggen voordat jij terug bent van de winkel.

Het is zaterdag, dan ga jij boodschappen doen en daarna kook jij.

Je koopt half de winkel leeg. Alles waar je zin in hebt, leg je in de winkelkar, zonder er rekening mee te houden dat we het nooit opgegeten krijgen voordat het beschimmeld is. "Als tweeverdieners kunnen we ons dat wel permitteren, waarom zouden we ons dan iets te kort doen", geef jij telkens als verdediging.

We zijn twintig jaar getrouwd. De routine en de voorspelbaarheid maken dat het leven dag na dag verder kabbelt. Zonder toekomstperspectief, zonder vreugde.

Hoe is het zo ver kunnen komen?

Liefde maakt blind en selectief doof.

Ik hoorde maar één radiozender en dat was jij. Jij vertelde me hoe de wereld eruitzag. Je verwoordde het zo alsof het de waarheid was, het liet je intelligenter overkomen dan je in werkelijkheid bent. Urenlange gesprekken waarin jij het gesprek op gang hield. Als ik iets zei dat je niet beviel, corrigeerde jij mij en zei je me wat ik moest zeggen. Jij overtuigde me wat ik moest denken want ik dacht altijd verkeerd.

Jouw waarheid was de waarheid, en ik geloofde het.

Stilaan kon ik niet meer denken. Was ik afhankelijk van jou om te denken.

Het isolement trad langzaam in. Onmerkbaar werd mijn wereld kleiner, zat ik gevangen in een universum met jou als middelpunt. Gevangen in een gouden kooi waar ik me in gedroeg zoals jij het me oplegde zonder het expliciet op te leggen.

Ik werd de grijze muis die thuis aan de haard zat, haar man op handen droeg en als een slavin alles, zonder morren, deed wat haar opgedragen werd.

Maar met heel kleine stukjes, beetje bij beetje werd mijn zelfvertrouwen, mijn zelfbeeld, mijn hele persoon, weggevaagd. Ik deed er niet toe. Ik werd getolereerd in jouw nabijheid omdat mijn enige nut was om je te dienen.

Ik hoor een auto de oprit oprijden. Je bent thuis. Fier toon je al de schatten die je in de winkel gevonden hebt en enthousiast bepaal je het weekmenu. Subtiel laat je me telkens weer verstaan dat ik meer culinair moet koken, zoals jij op zaterdag doet want hetgeen ik klaarmaak, trekt op niks.

Een verwijt verpakt met humor is de eerste keer misschien grappig maar na de vijfde keer is enkel het verwijt nog maar hoorbaar. Wat ben jij goed in de dingen verpakken met humor om jezelf in te dekken. Ik sta machteloos en kan zelfs niet zeggen dat het mij tot in het diepste van mijn ziel raakt, want 'het was maar om te lachen'.

Alles is aan voorwaarden verbonden, maar dat besef ik nu pas. Je kan mij pas graag zien als het ideaalplaatje klopt. Liefde onder voorwaarden is geen liefde, dat is geldingsdrang.

"De perfecte vrouw is niet te beroerd om toe te geven dat ze op sommige vlakken niet perfect is", had ik gezegd toen je vroeg waarom ik de strijk naar een strijkatelier deed, nu zo'n zes maanden geleden. Meermaals had je me al aangemaand een strijkcursus te gaan volgen en een huishoudcursus en een cursus te zoeken 'hoe je normaal te gedragen'.

Niets wat ik deed was goed en toch was ik de ideale vrouw, volgens jou.

Je gaf me gelijk: "Een strijkatelier kan beter strijken. Je ziet het verschil. Mijn hemden en broeken zullen nu eindelijk eens gestreken zijn volgens de regels van de kunst. Hemden zonder vouw in de mouwen en zeker de schouders en de zijkanten niet platgestreken. De kraag binnenste buiten strijken en dan met stoom goed de vouw erin brengen zodat die stevig gevormd blijft tijdens het dragen."

Wat ik me toen afvroeg was, "Als je het dan toch allemaal zo goed weet, waarom doe jij de strijk dan niet?" Maar dat durfde ik niet luidop te zeggen.

Na twintig jaar huwelijk was de elastiek verduurd. Het was een kwestie van afwachten wanneer hij zou breken en dan waren de gevolgen niet te overzien.

Op dat punt was ik gekomen toen ik, na de zoveelste belediging aan mijn adres, "ontplof!" had gedacht. Ik voelde me instant beter.

Ik besepte toen dat ik me niet langer meer wilde laten behandelen als een deurmat en zou actie ondernemen, de enige manier om aan mijn situatie iets te veranderen.

Hoe zou mijn leven eruitzien zonder jou? Was het eerste dat door mijn hoofd flitste. Het verstikkende gevoel verdween even maar dan sloeg de paniek toe. Ik kon niet zomaar vertrekken, jij zou dat nooit toelaten.

Ik moest alles tot in het kleinste detail plannen, niets aan het toeval over laten. Daarbij, een maand meer of minder in deze hel zouden het verschil niet maken.

Eens het idee zich in mijn hoofd genesteld had, kon ik over niets anders meer nadenken. Alsof het universum aan mijn kant stond, kreeg ik langs alle kanten informatie die ik nodig had, op een serveerblaadje met gouden randje.

Niet lang daarna, nu ongeveer een half jaar geleden, ben ik met de echte voorbereidingen begonnen.

Ik deed opzoeken naar verschillende ontsnappingsmogelijkheden en hoe ik dat zou kunnen aanpakken. Het onderzoek op de publieke computer in de bibliotheek werd afgewisseld door een cursus Spaans, om te verantwoorden waarom ik zoveel tijd in de bibliotheek doorbracht. Na elke sessie verwijderde ik zorgvuldig mijn zoekgeschiedenis en de cookies.

Na drie maanden had ik twee volledig uitgewerkte plannen met tijdsschema's, plaatsbeschrijvingen en attributen. Zelfs een heel scenario met uitgeschreven teksten, jij bent toch zo voorspelbaar in je uitspraken en opvattingen dat ik weet wat jij zal zeggen, altijd hetzelfde liedje.

Ik twijfelde welk plan het beste was. Beide plannen zouden nooit argwaan wekken, dat had ik in de risicoanalyse onderzocht. Zelfs de overlevingskansen had ik met statistieken gestaafd en met de variabele parameters maakte ik een mooie grafiek om beide plannen beter te kunnen vergelijken. Daarnaast had ik ook de collateral damage bekeken, geen onschuldige slachtoffers mochten er betrokken worden in dit conflict.

Een artikel dat ik las, gaf me uiteindelijk het teken welk plan het zou worden.

Maar wat na het plan?

De deur van mijn gouden kooi zou opengaan en ik kon wegvliegen, eindelijk vrij.

De consequenties van het plan moest ik erbij nemen, ik zou alles verliezen.

Het huis zou ik kwijt zijn, maar de spoken die er rondwaren zouden ook in rook opgaan. Ik had er nooit kunnen blijven wonen al had ik het ooit benoemd als mijn thuis.

Wat had ik echt nodig?

Wat zou ik missen?

Ik maakte een inventaris van alles in het huis en kwam tot het besluit dat er niet veel was waar ik aan gehecht was. Alles had zijn verhaal en herinneringen die ik me liever niet herinnerde.

De foto's had ik digitaal op de cloud, moest ik er ooit nood aan hebben ze nog eens te bekijken. De meubelen, de tv, de stereo-installatie, het servies, allemaal materiële zaken die in een vingerknip vervangbaar waren.

Je kan je huis vol spullen zetten maar daarmee vul je de leegte in je hart niet.

Toen ik aan de boekenkast kwam, kreeg ik een paniekaanval: "niet mijn boeken!". Ik had jaren gespaard om een collectie boeken te verzamelen waar ik regelmatig in keek, die ik las en herlas omdat er elke keer weer nieuwe dingen in te ontdekken waren afhankelijk van in welke geestesgesteldheid ik me bevond.

Ik had op het werk het project "deel je favoriete boeken met je collega's" voorgesteld. Iedereen was razend enthousiast. Het was een manier om elkaar beter te leren kennen, een soort teambuilding maar dan ieder apart. Er werd onmiddellijk een kast vrijgemaakt in de kantine.

Ik selecteerde mijn boeken in twee groepen, diegene waar ik afscheid van kon nemen gingen naar de Krinkel. Als ik me achteraf toch bedacht, kon ik ze met wat geluk voor een prijsje terugkopen. De andere, die ik echt wou houden, gingen naar het werk. Elke week nam ik een boek uit mijn collectie mee, tot alle boeken die ik de moeite waard vond, op het werk in het schap stonden.

Om geen ongewenste vragen te krijgen van jou, had ik de boeken vervangen door dozen met daarop de foto van de ruggen van de boeken. Jij nam nooit een boek ter hand en alsof boeken een allergische reactie bij je opwekte, kwam je er zelfs nooit dicht in de buurt. Jij zou het nooit opmerken.

Terwijl je alle spullen die je meegebracht hebt van de winkel in de kast zet, ga ik naar buiten.

"Ik ga wat in de tuin werken." zeg ik terwijl ik mijn gsm in mijn broek steek.

"Dat is goed, dan loop je al zeker niet in de weg." Antwoord je en je geeft me een knipoog. Ik haast me de tuin in, neem wat gerief uit het tuinhuis en sta nu achteraan in de tuin een beetje te doen alsof ik bezig ben.

Ik kijk ongeduldig op mijn horloge. Het is vier minuten voor drie uur, nog enkele minuten en jij zal het gasfornuis aanzetten om te beginnen aan het avondmaal.

Ik wacht gespannen af, overloop nog eens dat ik zeker niets vergeten ben.

Mijn kleren zijn naar het strijkatelier gedaan. Deze keer heb ik zorgvuldig mijn kleren uitgezocht. De lente is in het land en dan is het niet ongebruikelijk om je winterkleren een laatste keer te wassen voordat je ze wegbergt. Je zomerkleren kunnen dan weer een opfrisbeurt gebruiken. Ik heb er nog een extra BH en bijhorende slipjes tussen gestoken. Het zou vrijdag klaar geweest zijn maar ik heb gebeld dat er iets tussen was gekomen en dat ik ze maandag zal ophalen. Dat is nog al gebeurd dus geen vuiltje aan de lucht. Je maakt plannen en van de ene op de andere seconde kan alles in duigen vallen. Het leven is onvoorspelbaar en ongelukken gebeuren.

Ik kijk even over de haag, ik kan de burens in hun veranda zien zitten, volledig volgens plan.

Ik stap nog enkele meters verder weg van het huis. Ik kijk of het poortje achteraan onze tuin open staat. Mijn vluchtroute.

Plots slaat de twijfel toe, wat als het toch nog misgaat?

Voordat ik me daar verder zorgen over kan maken hoor ik een luide knal.

“BOEM...”

En nog één: “BOEM...”

“BOEM”

Let the show begin!

De vonken en vuur die je mij in het begin van onze relatie gegeven hebt, geef ik je nu dubbel en dik terug. Met interest.

Ik kijk naar het spektakel en met een half oog naar de burens die buiten gestormd komen, onthutst.

Ik zet mijn paniekgezicht op en loop al roepend en tierend in de richting van het huis.

Ter voorbereiding had ik enkele films gekeken om de uitdrukkingen en gedragingen van de mensen in soortgelijke situaties te kunnen nadoen. Ook had ik onderzoek gedaan naar de symptomen van mensen die in shock zijn. Alles om een zo geloofwaardig mogelijke act op te kunnen voeren.

Ik wist ondertussen wel wat acteren was. Al jaren speelde ik in het toneelstuk dat jij regisseerde, waarin jij je de hoofdrol had toegeëigend en waarin ik niet meer dan een meubelstuk was.

De burens roepen me toe dat ze de brandweer zullen bellen en dat ik niet dichterbij het huis mag gaan. Laat dat over aan de specialisten, is hun goede raad.

Ik weet dat het tien minuten duurt voordat de brandweer hier ter plekke zal zijn, met wat geluk een kwartier.

Ondertussen sta ik wat hysterisch te roepen. De buurvrouw komt langs het achterpoortje naar onze tuin en neemt me bij de schouders mee tot bij hen thuis. In de verte hoor ik de sirene van de brandweer.

Tegen als we op straat staan, op veilige afstand van de vlammenzee, komt de brandweer aan. De snelheid waarmee de brandweermannen alles aansluiten en beginnen te blussen is onwaarschijnlijk, als een geoliede machine.

De vlammen zijn ondertussen door het dak geslagen.

Perfect! Hoe minder er over is van het huis hoe beter. Ik wil het met de grond gelijk hebben om, zodra de verzekering is uitbetaald, met een propere lei terug te kunnen beginnen.

De commandant van de brandweer komt mijn richting uit. “Het spijt me mevrouw, maar het is te gevaarlijk om mijn mannen naar binnen te sturen.”

Ik knik schijnbaar gelaten.

Als de buurvrouw mijn handen vastneemt om me te troosten, begin ik te huilen. Al de spanningen, die zich in mijn lijf de laatste maanden en dagen opgehoopt hebben, vloeien weg samen met mijn tranen. Ik hoef nu niet meer te acteren, het gaat gewoon vanzelf.

Het huis waar ik een deel van mijn leven heb gesleten staat ondertussen in lichterlaaie.

Het voelt als een reinigingsritueel.

“Een spijtige zaak”, zal de brandexpert van de verzekering na een half jaar mij melden.

“Is dat hoe jullie dat noemen als je huis ontploft en je man erbij?” Zal ik verontwaardigd zeggen.

“Een ongelukkig ongeval, mevrouw.” zal hij zich snel verbeteren. “Het was een tikkende tijdbom die vroeg of laat moest ontploffen. Met die toestellen is het al meermaals fout gelopen”, zou hij er nog aan toevoegen. “De fabrikant kan helaas niet meer verantwoordelijk gesteld worden want die heeft, na de eerste keer dat een gasfornuis van

hen ontploft is, zo'n hoge schadeloosstelling moeten betalen dat ze de boeken moesten dicht doen."

Dit wist ik allemaal al, ik had speciaal zo'n gasfornuis op een tweedehandswebsite gezocht. Het zag er net zo uit als ons oude gasfornuis dus jij zou het nooit merken. Drie maanden voor de bewuste dag had ik het gekocht, uiteraard cash betaald en in het tuinhuis gestockeerd tot de tijd rijp was. In gedachten had ik het installeren geoefend. Ik had getimed hoe lang het zou duren, waar ik efficiënter te werk kon gaan om de klus binnen het uur te klaren.

De verzekering wordt uitbetaald. Op mijn 45ste kan ik aan mijn tweede leven beginnen als een rijke weduwe. Niemand zal ooit de ware toedracht te weten komen, zelfs jij zal niet geweten hebben wat je overkwam.